

2020

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Sztumie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	3
2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA.....	8
2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR	13
3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ.....	19
4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA.....	24
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ.....	33
5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ.....	34
5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	34
6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	35
7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	39
8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA	43
WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE	50

WPROWADZENIE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) przygotowuje Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Niniejszy dokument zawiera informację na temat sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców Miasta i Gminy Sztum oraz systemu wsparcia osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Ponadto przedstawiony materiał zawiera analizę zasobów instytucjonalnych oraz kadrowych. W Ocenie przedstawiono również dane na temat środków finansowych przeznaczanych na wydatki w pomocy społecznej z budżetu Miasta i Gminy Sztum, informację o aktywności projektowo – konkursowej gminy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższe wskazuje kierunki zmian zachodzących w obrębie pomocy społecznej oraz stanowi podstawę do planowania działań na rok następny.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok została opracowana w oparciu o dane będące w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, a także pozyskane z Referatów Miasta i Gminy w Sztumie, Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu oraz instytucji ściśle współpracujących z MGOPS w Sztumie. Przy sporządzaniu dokumentu wykorzystano również dane pozyskane z systemów informatycznych dotyczących świadczeń realizowanych przez tutejszy Ośrodek.

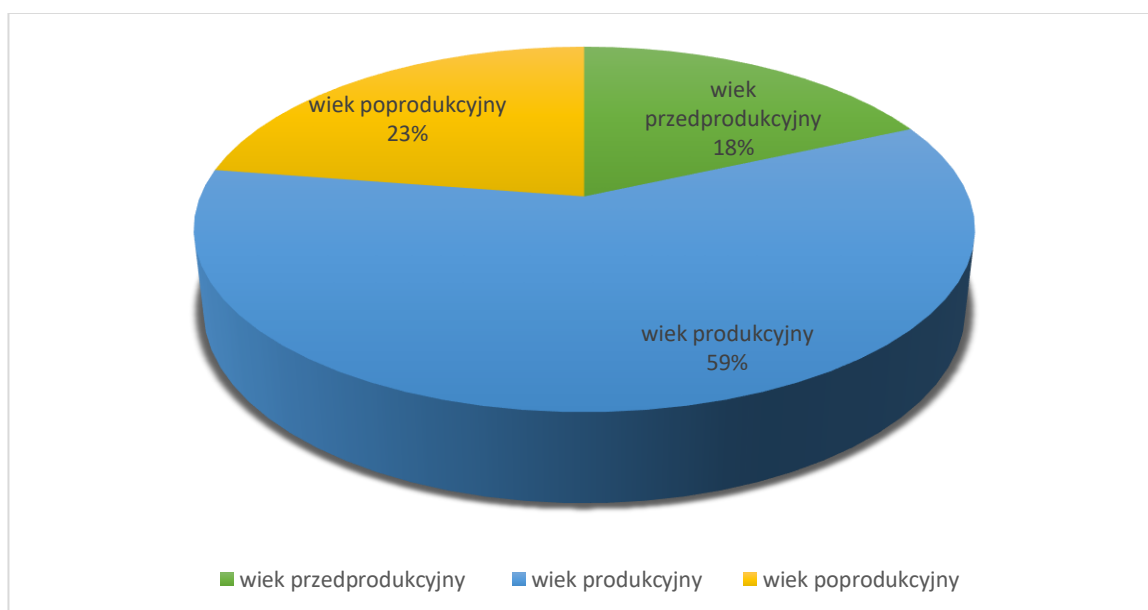
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

MIESZKAŃCY MIASTA I GMINY SZTUM

Miasto i Gmina Sztum leży w północnej części Polski, w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim. Zajmuje obszar stanowiący 176,47 km², który usytuowany jest pomiędzy dwoma jeziorami: Zajezierskim i Barlewickim. W skład Miasta i Gminy Sztum wchodzi 18 sołectw, tj. Parowy, Uśnice, Barlewice, Gronajny, Sztumska Wieś, Gościszewo, Koślinka, Zajezerze, Pietrzwałd, Biała Góra, Czernin, Piekło, Kępina, Nowa Wieś, Postolin, Sztumskie Pole, Koniecwałd oraz ulica Domańskiego.

Zgodnie z danymi Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych w 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum zameldowanych było 17 230 osób, tj. o 453 osoby mniej w stosunku do 2019 roku, co wskazuje na tendencję spadkową. Struktura ludności według płci jednoznacznie wskazuje na liczebną przewagę kobiet w strukturze demograficznej Miasta i Gminy Sztum. W 2020 roku było 8 828 kobiet oraz 8 402 mężczyzn, czyli w stosunku do kobiet aż o 430 mężczyzn mniej. Jednakże należy podkreślić, iż mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większą populację w stosunku do populacji kobiet. Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowiła ogółem 3 884 osób, z czego liczba mężczyzn - 1354 osób, zaś liczba kobiet - 2530 osób. Analizowane dane demograficzne jednoznacznie wskazują, iż kobiety zamieszkujące obszar Miasta i Gminy Sztum żyją dłużej.

Wykres. 1 Odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2020 roku z uwzględnieniem przedziałów wiekowych.

Źródło: opracowanie własne.

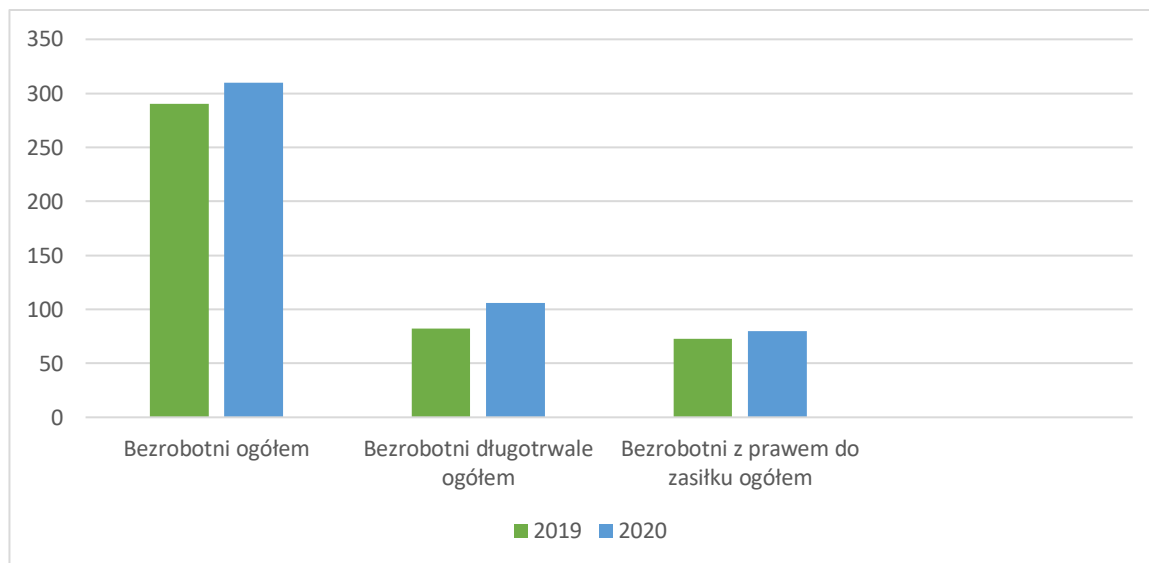
Ponadto z analizy struktury ludności wynika, że w 2020 roku mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) stanowili 18 % ogółu ludności, tj. o 2% mniej aniżeli w 2019 roku (o 287 osób mniej). Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (tj. kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej) wzrosła w stosunku do 2019 roku o 306 osób, co spowodowało analogicznie procentowy wzrost udziału w populacji o 3% względem 2019 roku (2019 r.- 20%, 2020 r.- 23%). Największa grupa osób, to osoby w wieku produkcyjnym (tj. kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64 lata), którzy stanowią 59 % populacji Miasta i Gminy Sztum (o 1 % mniej w porównaniu do 2019 roku, tj. o 472 osoby mniej). Powyższe potwierdza ogólnopolskie zmiany demograficzne, które wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

Jednocześnie zgodnie z danymi Urzędu Stanu Cywilnego w Sztumie w 2020 roku liczba zgonów (419 osób) w znacznym stopniu przewyższa liczbę urodzeń (319 osób). Należy jednak pokreślić, iż liczba urodzeń uległa znacznemu zmniejszeniu względem 2019 roku, w którym narodziło się 413 dzieci. Natomiast liczba zgonów wzrosła o 94, gdyż w 2019 roku odnotowano 325 zgonów.

RYNEK PRACY

Według stanu na koniec 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum liczba osób bezrobotnych wynosiła 310 osób, co wskazuje tendencję wzrostową względem 2019 roku (290 osób). W roku oceny 34 % wszystkich pozostających bez pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z prawem do zasiłku stanowiły zaledwie 26 % ogółu populacji bezrobotnych. Natomiast stopa bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego od początku 2020 roku wzrosła i wyniosła 9,3 %. Dane liczbowe wskazują na wzrost stopy bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego względem roku ubiegłego (2019 rok- 8,4 %).

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w latach 2019-2020 na terenie Miasta i Gminy Sztum (stan na dzień 31.12.2020 roku).

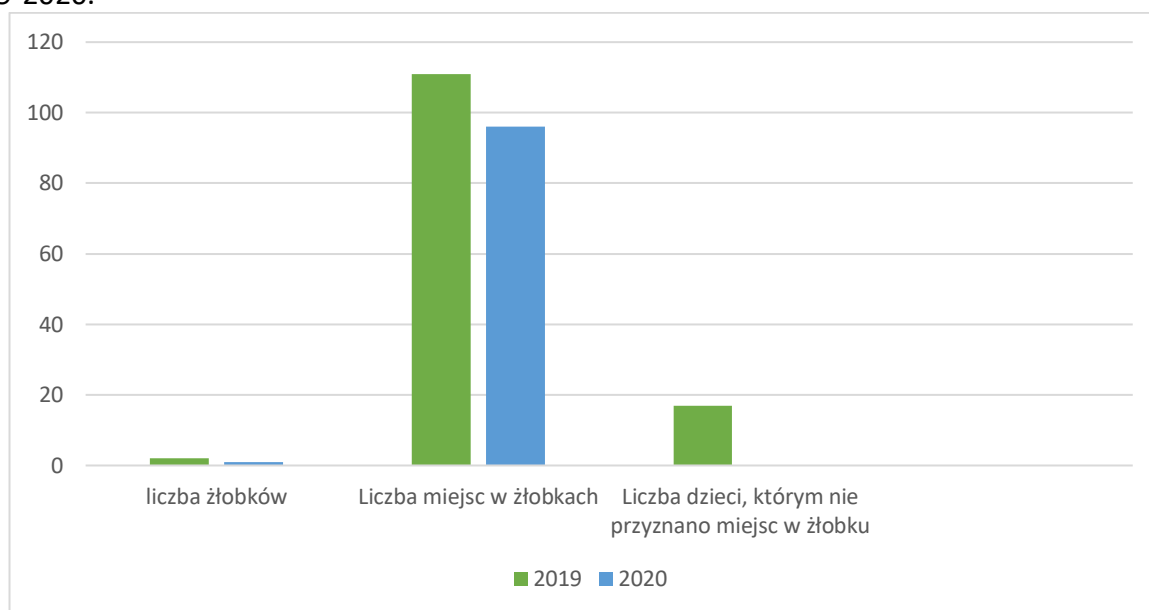
Źródło: opracowanie własne.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W 2020 roku w zasobach Miasta i Gminy Sztum znajdowało się 469 mieszkań komunalnych. W stosunku do poprzedniego roku liczba ta jest mniejsza. Liczba osób chętnych w porównaniu do roku 2019 również znacznie się zmniejszyła. W roku 2020 mieszkańcy złożyli łącznie 27 wniosków na mieszkania komunalne z zasobów gminy, tj. o 18 wniosków mniej, aniżeli w 2019 roku. Od miesiąca kwietnia 2019 roku nie wyodrębnia się mieszkań socjalnych. Obecnie wszystkie lokale znajdują się w zasobie mieszkań komunalnych, które mogą zostać przekazane w najem socjalny. Na dzień 31.12.2020 r. na najem socjalny lokalu oczekiwało 19 osób/rodzin objętych wyrokami eksmisyjnymi, wydanymi w poprzednich latach, tj. o 8 osób więcej względem 2019 roku. Prognozy na 2021 rok wskazują utrzymanie liczby mieszkań komunalnych w zasobach gminy na tym samym poziomie. Infrastruktura społeczna w zakresie zasobów komunalnych została przedstawiona w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Kolejną istotną kwestią społeczną jest zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym, które skorelowane jest z zaspokojeniem potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców miasta i gminy. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Zespołu Oświaty w Sztumie w 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonował 1 żłobek, tj. o 1 żłobek mniej, aniżeli w 2019 roku. Liczba miejsc w żłobku w 2020 roku wynosiła 96, co pozwoliło zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Powyższe wskazuje, iż potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zostają zaspokojone w pełnym zakresie.

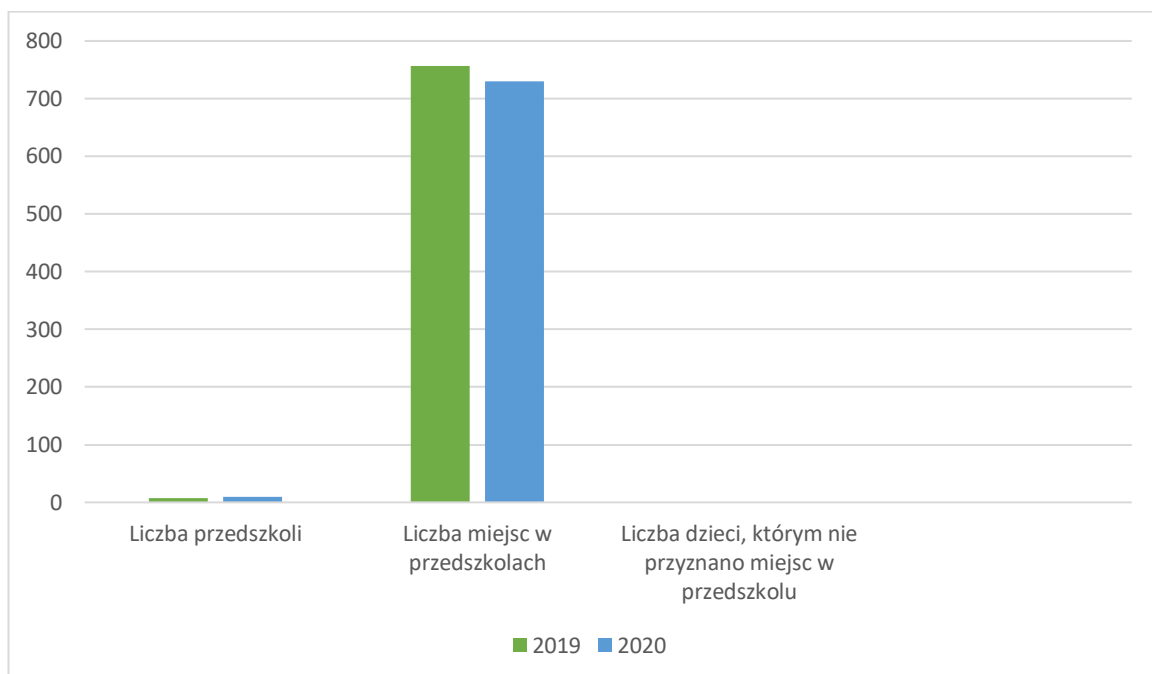
Wykres 3. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Miasta i Gminy Sztum w latach 2019-2020.

Źródło: opracowanie własne.

Natomiast zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym przedstawia się jeszcze bardziej optymistycznie. W 2020 roku funkcjonowało 10 przedszkoli (3 przedszkola publiczne, 3 oddziały/punkty przedszkolne, 3 niepubliczne przedszkola i 1 niepubliczny oddział przedszkolny), tj. w stosunku do roku 2019 liczba przedszkoli wzrosła o 3. W roku Oceny przedszkola dysponowały 730 miejscami (o 8 miejsc więcej niż w roku 2019). Liczba funkcjonujących przedszkoli na terenie Miasta i Gminy Sztum pozwala zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Dane prognozujące wskazują, że w kolejnych latach liczba przedszkoli zmniejszy się o jedną placówkę niepubliczną, jednakże potrzeby wszystkich zainteresowanych zostaną zaspokojone.

Wykres 4. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym na terenie Miasta i Gminy Sztum w latach 2019-2020.

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowo w zasobie Miasta i Gminy Sztum działa 1 Klub Senior+ „AMATOR, który powstał w 2017 roku. Sytuacja demograficzna wskazuje tendencję wzrostową mieszkańców w wieku powyżej 60 roku życia, lecz zgodnie z prognozami liczba miejsc spotkań dla seniorów pozostanie na tym samym poziomie.

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	485	469	469
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	45	27	30
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	0	0	0
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	11	19	20
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	0	1	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	1	1	1
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	x	x	x

Źródło: opracowanie własne.

2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1876 ze zm.) określa pomoc społeczną jako jedną z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, kierując się brzmieniem ww. ustawy, udzielił w 2020 roku pomocy i wsparcia 875 osobom, co stanowi 5 % ogółu populacji Miasta i Gminy Sztum. W stosunku do lat poprzednich nastąpił spadek liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia o 14% względem 2019 roku.

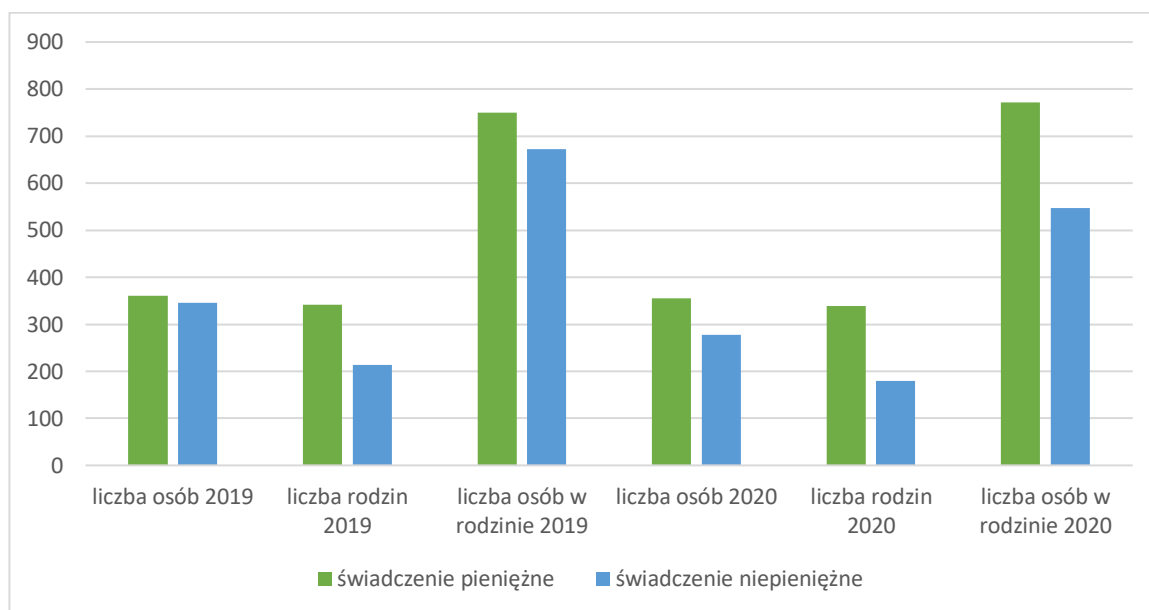
Przyznawane świadczenia z zakresu pomocy społecznej mają na celu wspierać osoby i rodziny w zaspokojeniu podstawowych potrzeb i umożliwiać im życie w godnych warunkach. Powyższe wsparcie udzielane jest przede wszystkim w formie przyznawanych świadczeń. W 2020 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 614 osobom. Aż 52% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W okresie Oceny pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskały 403 rodziny, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 875. Prognozy wskazują, iż liczba osób, które zgłoszą się do jednostek pomocy społecznej po świadczenia w następnym roku, pozostanie na tym samym poziomie.

Znaczna część osób, którym przyznano świadczenia, stanowią kobiety (301 kobiet), z czego 56 % kobiet korzysta ze świadczeń długotrwale. Struktura demograficzna osób korzystających z pomocy i wsparcia wskazuje kobiety w wieku produkcyjnym jako dominującą grupę świadczeniobiorców wśród kobiet (60%). W 2019 roku powyższa grupa również była dominującą wśród świadczeniobiorców i stanowiła prawie 52% ogółu kobiet, którym przyznano świadczenia.

Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej, w ramach której udzielane są świadczenia o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym. W 2020 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 355 osobom (339 rodzinom, 772 osobom w rodzinie), co stanowi prawie 58 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnych przyznana została 277 osobom (180 rodzinom, 547 osobom w rodzinie), co stanowi 45% ogółu świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje, tak jak w 2019 roku, na większe zainteresowanie świadczeniobiorców pomocą w formie pieniężnej, aniżeli niepieniężnej. W stosunku do 2019 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenia w formie pieniężnej nieznacznie zmalała o niecały 1% (3 rodz.), zaś w formie niepieniężnej uległa zmniejszeniu o niecałe 16% (33 rodz.). Przedmiotowy spadek liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych wskazuje na potrzebę finansowego wsparcia osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa czy niepełnosprawności. Spadek osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych, spowodowany był głównie zmniejszeniem liczby dzieci korzystających z posiłku w szkole, które z uwagi na nauczanie

zdalne w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19, nie korzystały z tej formy wsparcia, lecz otrzymywały wsparcie finansowe na zakup produktów żywnościowych.

Wykres 5. Osoby z terenu Miasta i Gminy Sztum, którym przyznano świadczenia pieniężne i niepieniężne w latach 2019-2020.

Źródło: opracowanie własne.

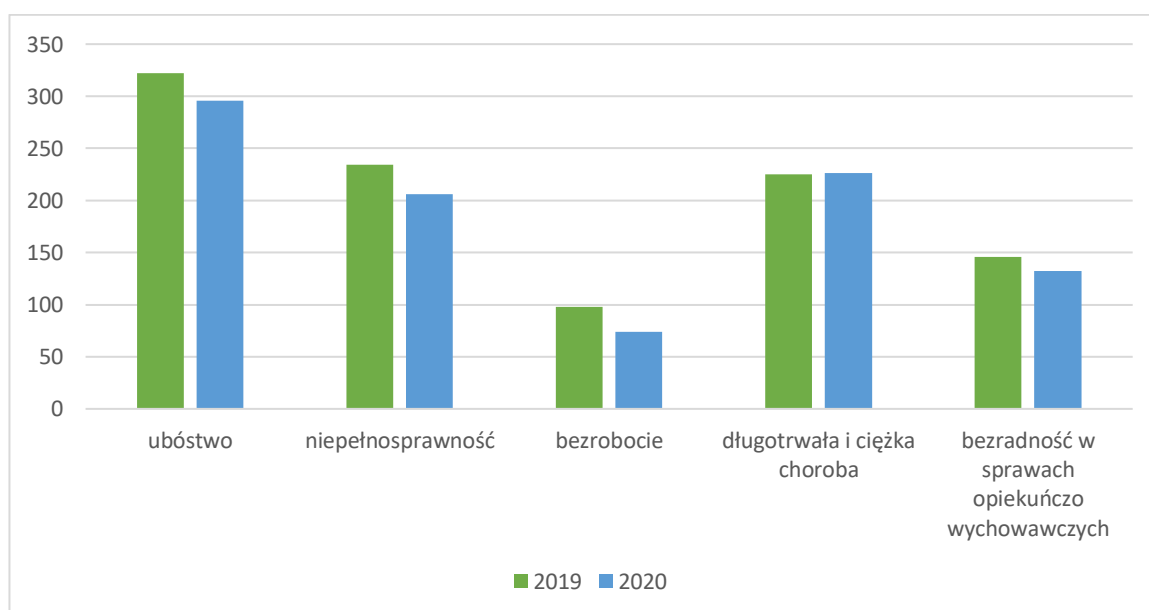
Pomoc społeczna udzielana jest osobom, które spełniają kryteria zapisane w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pierwszym warunkiem jest trudna sytuacja materialna, drugim – trudna sytuacja życiowa. Należy pamiętać, że powyższe kryteria muszą być spełnione jednocześnie, tzn. niskie dochody łączą się z innymi powodami przyznawania świadczeń. Do kryteriów potwierdzających trudną sytuację życiową należą: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, a także klęski żywiołowe lub ekologiczne. Natomiast drugim kryterium jest kryterium dochodowe, które w 2018 uległo zwiększeniu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1358) od 1 października 2018 roku kryterium dochodowe w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosi 701,00 zł, zaś w przypadku osoby w rodzinie wynosi 528,00 zł.

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia zarówno w 2020 roku, jak i w 2019 roku należało ubóstwo. W 2020 roku z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 296 rodzin, co stanowi 73 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Kolejną z przesłanek udzielania pomocy

w roku Oceny była długotrwała lub ciężka choroba, która w 2019 roku plasowała się na trzecim miejscu. W 2020 roku z ww. powodu udzielono wsparcia 226 rodzin (56% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2020 roku była również niepełnosprawność (206 rodzin), która stanowiła 51 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Analogicznie do 2019 roku czwartą z najczęstszych przesłanek udzielania pomocy i wsparcia w 2020 roku, która plasuje się na miejscu wyższym aniżeli bezrobocie, jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Z powodu tej przyczyny w 2020 roku z pomocy skorzystały 132 rodziny (33% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2020 roku pomoc są: bezrobocie (74 rodziny), alkoholizm (53 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (31 rodzin), bezdomność (23 rodziny), narkomania (6 rodzin), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (5 rodzin), przemoc w rodzinie (5 rodzin), sieroctwo (3 rodziny), zdarzenie losowe (2 rodziny).

Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się od kilku lat kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pomimo, iż jako najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy wskazywane są ubóstwo i długotrwała choroba oraz niepełnosprawność, to kolejną pozostaje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Głównymi uwarunkowaniami kształtującymi powyższe przesłanki są zmiany demograficzne w zakresie odbiorców przedmiotowego wsparcia i ukierunkowanie na wsparcie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Natomiast w zakresie wsparcia rodzin częstszą przyczyną udzielanej pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, aniżeli brak zatrudnienia.

Wykres 6. Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z tereny Miasta i Gminy Sztum w latach 2019-2020.

Źródło: opracowanie własne.

W ramach wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum wchodzi również usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób. W 2020 roku usługi opiekuńcze zapewniono 48 osobom, a ich koszt wyniósł 301 119,00 zł. W porównaniu do 2019 roku liczba odbiorców wsparcia, jak również wydatki na przedmiotowe usługi, zmniejszyła się o 8 osób oraz o kwotę 41 385,00 zł (spadek o 12%). Ponadto od 2019 roku MGOPS w Sztumie oferuje nową formę wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze. Powyższe możliwe było dzięki pozyskanym środkom unijnym w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa. W roku Oceny wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych otrzymało 5 osób, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 20 238,10 zł. Dodatkowo w okresie od października 2020 roku do grudnia 2020 roku realizowano wsparcie skierowane do 6 mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej - „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” - edycja 2020. Projekty zostały opisane w części dot. aktywności projektowo-konkursowej. Dodatkowym wsparciem dla osób o szczególnych potrzebach wynikających z posiadanego schorzenia lub niepełnosprawności są świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi w 2020 roku świadczone były dla 14 osób (w 2019 roku- 11 osób), natomiast ich koszt wzrósł względem 2019 roku i wyniósł 151 832,00 zł.

W zakresie zadań zleconych gminie w ramach pomocy społecznej w 2020 roku wypłacane było również wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd. Wynagrodzenie wypłacane jest zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż znajduje się w katalogu pieniężnych świadczeń z pomocy społecznej. W roku oceny ww. wynagrodzenie wypłacone zostało 6 osobom w łącznej kwocie 17 192,00 zł. W porównaniu do roku 2019 wysokość wypłaconego wynagrodzenia wzrosła o 10 232,00 zł, zaś liczba opiekunów wzrosła o 1 osobę.

Przed przyznaniem świadczeń osobie/rodzinie pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. W roku Oceny w celu przyznania świadczeń bądź ich aktualizacji przeprowadzonych zostało 1307 wywiadów (w 403 rodzinach), tj. o 21 więcej, aniżeli w 2019 roku. Część wywiadów środowiskowych przeprowadzona została w formie elektronicznej przy użyciu Terminali Mobilnych. W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady w formie zdalnej. Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku korzystali z 8 terminali.

W Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej ilościowej analizie podlegają również usługi pomocy społecznej takie jak praca socjalna. W 2020 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 372 rodzinom z terenu Miasta i Gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 275 rodzin, co stanowi prawie 74% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej i odsetek ten jest wyższy w porównaniu do roku 2019 o 129%. Nieodzownym elementem udzielanego wsparcia jest kontrakt socjalny zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej. W 2020 roku zawarto 45 kontraktów socjalnych w zakresie rozwiązania trudnej sytuacji życiowej z 47 osobami. Liczba podpisanych kontraktów przewyższa liczbę osób, ponieważ w niektórych przypadkach z jedną osobą został podpisany więcej niż jeden kontrakt. W porównaniu do 2019 roku zawarto o 55 kontraktów mniej. Znaczący spadek liczby podpisanych kontraktów socjalnych w 2020 roku spowodowany był przede wszystkim sytuacją epidemiologiczną związaną z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i brakiem możliwości aktywizacji, w szczególności osób bezrobotnych w zakresie poszukiwania zatrudnienia. Prognozując sytuację epidemiologiczną w przyszłym roku zakłada się liczbę zawieranych kontraktów na poziomie 2020 roku.

Szczegółowe informacje dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	1020	875	875
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	678	614	614
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	362	317	317
Wiek 0-17	4	256	195	195
Wiek produkcyjny *	5	346	344	344
Wiek poprodukcyjny **	6	75	74	74
Liczba rodzin	7	440	403	403
Liczba osób w rodzinach	8	1020	875	875

w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	335	301	301
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	191	168	168
Wiek 0-17	11	113	81	81
Wiek 18-59	12	174	179	179
Wiek 60 lat i więcej	13	48	41	41
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	1276	1307	1307
Liczba rodzin	15	440	403	403
Liczba osób w rodzinach	16	1020	875	875
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	100	45	45
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	90	47	47

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Źródło: opracowanie własne.

2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

W ramach realizacji zadań zarówno własnych, jak i zleconych gminne jednostki pomocy społecznej stosują cały wachlarz świadczeń dostosowanych do potrzeb poszczególnych osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W roku Oceny pomoc społeczna udzielana była w formie świadczeń o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

W 2020 roku przyznano łącznie 355 świadczenia w formie pieniężnej. Do powyższych świadczeń należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. Względem 2019 roku nastąpił spadek liczby przyznanych świadczeń o niecałe 2% . Analiza danych liczbowych wykazuje, że w latach 2019-2020 najwięcej osób otrzymało zasiłki celowe, zaś najmniej zasiłki okresowe.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku wydatkował łącznie 196 047 zł na **zasiłki celowe** dla 271 świadczeniobiorców. W porównaniu do 2019 roku z zasiłku celowego skorzystało o 7 osób więcej. Z puli wypłacanych zasiłków celowych 33% łącznej kwoty

wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Wzrost wypłaconych zasiłków celowych w ramach ww. Programu spowodowany był zmianą dotychczasowej formy pomocy udzielanej dzieciom w szkole z niepieniężnej (w formie posiłku w szkole) na świadczenie pieniężne (zakup posiłku), co skorelowane było z zamknięciem placówek oświatowych w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19.

Jako drugą, najczęściej przyznaną w 2020 roku, formą świadczeń pieniężnych był **zasiłek stały**. W roku Oceny ze świadczenia skorzystało 155 osób, na które wydatkowano łącznie 802 079,00 zł. W roku 2019 liczba osób którym przyznano to świadczenie była wyższa o 16 osób w stosunku do roku Oceny. Zasiłki stałe przyznawane były zarówno osobom samotnie gospodarującym, jak i osobom w rodzinie. W 2020 roku, analogicznie do roku 2019, zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 118 osobom (76% ogółu). Prognozy wskazują, iż w 2021 roku liczby i kwoty świadczeń pozostaną na zbliżonym poziomie względem zasiłków stałych wypłacanych w 2020 roku.

Natomiast pomocy w formie **zasiłków okresowych** w roku Oceny udzielono 83 osobom na łączną kwotę 59 951,00 zł. W 2019 roku liczba osób, którym wypłacono to świadczenie była wyższa o 12. Główną przyczyną udzielanej w 2020 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie, analogicznie do roku poprzedniego (28% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu była długotrwała choroba, która była przesłanką do udzielenia pomocy 25% świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje odmienną klasyfikację przyczyn przyznawania świadczenia w stosunku do powodów udzielania pomocy i wsparcia wszystkim osobom korzystającym (dane przedstawione w części dot. dane o korzystających z pomocy i wsparcia). W klasyfikacji przyczyn udzielania w 2020 roku pomocy osobom korzystającym ze wsparcia OPS, długotrwała i ciężka choroba plasowała się na drugim miejscu, zaś bezrobocie dopiero na piątym. Natomiast w przypadku powodów wypłacania zasiłków okresowych dominującą przyczyną nadal pozostaje bezrobocie (w 2019 roku- 36 osób, zaś w 2020 roku- 23 osoby). Prognozy wskazują, iż w 2021 roku liczba i kwota wypłacanych świadczeń pozostaną na tym samym poziomie.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Wsparciem w formie niepieniężnej w 2020 roku objęto łącznie 277 osób. Liczba ta była o 20% mniejsza niż w roku 2019. Do świadczeń niepieniężnych udzielanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku należą posiłki, schronienie, sprawienie pogrzebu, odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, a także wsparcie rodziny przez asystenta oraz rodzinę wspierającą.

Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były **posiłki** (71% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (95%). Należy również zaznaczyć, iż w 2020 roku znacząco spadły wydatki ponoszone na posiłki w placówkach oświatowych (z 167 821,00 zł w 2019 r. na 55 425,00 zł w roku oceny), co spowodowane było zamknięciem szkół w związku z sytuacją epidemiologiczną.

Jednym z zadań własnych gminy jest kierowanie oraz ponoszenie **odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej**. W 2020 roku gmina ponosiła odpłatność za 12 osób na łączną kwotę 376 061,00 zł (spadek o 16% względem roku 2019, który spowodowany był ponoszeniem pełnej odpłatności w 2020 r. przez jednego mieszkańca oraz mniejszą liczbą mieszkańców). W 2019 roku pomocą w w/w formie objętych było 13 osób, tj. o 1 osoby więcej niż w roku Oceny. Prognoza na 2021 roku wskazuje, iż liczba osób oraz wydatki ponoszone na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej będą wzrastać i wyniosą 550 000,00 zł (wzrost o 31 %).

Istotną rolę w zakresie pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum odgrywają **asystenci rodziny**. Liczba stanowisk pracy w formie asystenta rodziny w roku 2020 wynosiła 3, analogicznie do roku 2019. Powyższe wynika m.in. z konieczności udzielania w coraz większym zakresie wsparcia rodzinom z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, która w 2020 roku plasowała się na czwartym miejscu wśród wszystkich przesłanek do udzielania pomocy. Asystenci objęli wsparciem łącznie 31 rodzin (w tym 77 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin, którym udzielono w/w pomocy spadła w porównaniu do roku 2019 (43 rodziny). Powyższe wynika z braku rekrutacji nowych rodzin do w/w wsparcia z powodu utrzymującej się sytuacji epidemiologicznej w kraju, w tym obostrzeń w zakresie kontaktów międzyludzkich. Wprowadzenie zdalnego nauczania wpłynęło na konieczność pracy z rodzinami, w których na początku roku 2020 założone cele pracy asystenta rodziny były już w większości osiągnięte, w zakresie nowych problemów wychowawczych z dziećmi w wieku szkolnym. Zmniejszenie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wynika również z braku realizacji wsparcia w formie terapii rodzin z problemem alkoholowym w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum. Dane dotyczące prognozy na rok 2021 wykazują, iż liczba asystentów rodziny oraz rodzin objętych asystenturą pozostanie na tożsamym poziomie. W 2020 roku na wynagrodzenia asystentów rodziny (w tym dwóch zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę) wydatkowano łączną kwotę 47 810,00 zł. Wynagrodzenie asystentów w roku Oceny finansowane było z 3 źródeł, tj. budżetu MGOPS w Sztumie (kwota 34 830,22 zł), w ramach środków z Programu Asystent Rodziny na rok 2020 (kwota 1 700,00 zł) oraz środków pozyskanych na realizację projektu pn. „RAZEM MOŻEMY

WIĘCEJ - rozwój usług społecznych w gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 11 280,00 zł).

Jednocześnie w 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum 2 rodziny pełniły funkcję **rodziny wspierającej**, której zadaniem jest pomoc innym rodzinom w przezwyciężaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz współpraca z asystentem rodziny. W stosunku do 2020 roku liczba tego typu rodzin w Mieście i Gminie Sztum zmniejszyła się o 1 rodzinę. Prognoza na kolejny rok wskazuje, że ilość rodzin wspierających zwiększy się o 2 rodziny. Na realizację zadań rodzin wspierających w 2020 r. wydatkowano kwotę 5 252,53 zł. Zadanie finansowane było z dwóch źródeł, tj. z budżetu MGOPS (kwota 3 517,81 zł) oraz środków pozyskanych na realizację projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 1 734,72 zł).

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 821 ze zm.) gmina ponosi **odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej**. W roku 2020 w pieczy zastępczej przebywało 35 dzieci (o 2 dzieci więcej, aniżeli w 2019 roku, z uwzględnieniem opuszczenia pieczy przez 6 dzieci), w tym 21 w rodzinach zastępczych spokrewnionych i zawodowych, zaś 14 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jak wskazują dane liczbowe w 2020 roku na ten cel przekazano łącznie 221 787,47 zł (w tym kwotę 85 133,86 zł za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz kwotę 136 653,61 zł za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej). W roku 2020 wydatkowano o 1 159,24 zł mniej w stosunku do 2019 roku (2019 rok -222 946,71 zł), co wynikało z opuszczenia pieczy zastępczej przez 6 dzieci (w tym 3 dzieci w związku z ukończeniem 18 roku życia oraz 3 dzieci z uwagi na powrót do rodzin biologicznych).

Ponadto w 2020 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie podejmował szereg działań mających na celu **wsparcie osób bezdomnych**, które otrzymują pełną i fachową pomoc m.in. w formie schronienia, zasiłków celowych i stałych czy poradnictwa specjalistów. W roku Oceny wsparciem objętych zostało łącznie 25 osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum, w tym 12 osobom zapewniono schronienie. Natomiast bezdomność była przyczyną udzielonej pomocy w 23 rodzinach, co stanowiło prawie 3% ogółu świadczeniobiorców. W stosunku do 2019 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z powodu bezdomności, spadła o 1 rodzinę. Ponadto, jak pokazują wyniki analizy na terenie Miasta i Gminy Sztum, liczba osób korzystających ze **schronienia** nieznacznie zmalała. W roku oceny ze schronienia skorzystało 12 osób, zaś w 2019 roku 13 osób. Ilości osób korzystających z tej niepieniężnej formy pomocy zmalała, jednak kwota przeznaczona na finansowanie schronienia znacząco wzrosła, tj. o ponad 81 000,00 zł. Na wzrost ww. wydatków wpłynęła sytuacja związana z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej

COVID-19 i wprowadzonymi na terytorium RP obostrzeniami, gdyż osoby bezdomne w okresie letnim pozostały w schronisku, zaś w poprzednich latach w większości przypadków je opuszczały.

Szczegółowe informacje dotyczące osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, którym przyznano świadczenia w latach 2019-2020, zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIĘK STAŁY				
Liczba osób	1	171	155	155
Kwota świadczeń w złotych	2	800 849	802 079	802 079
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	127	118	118
Kwota świadczeń w złotych	4	686 164	698 399	698 399
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	47	39	39
Kwota świadczeń w złotych	6	114 685	103 680	103 680
ZASIĘK OKRESOWY				
Liczba osób	7	95	83	83
Kwota świadczeń w złotych	8	74 727	59 951	59 951
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	36	23	23
Kwota świadczeń w złotych	10	31 192	20 031	20 031
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	28	21	21
Kwota świadczeń w złotych	12	17 143	13 412	13 412
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	24	19	19

Kwota świadczeń w złotych	14	12 612	8 272	8 272
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	264	271	271
Kwota świadczeń w złotych	20	176 091	196 047	196 047
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”				
Liczba osób	21	64	107	107
Kwota świadczeń w złotych	22	20 100	63 653	63 653
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	285	198	198
Kwota świadczeń w złotych	26	167 821	55 425	55 425
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	263	189	189
Kwota świadczeń w złotych	28	121 384	46 823	46 823
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	29	285	198	198
Kwota świadczeń w złotych	30	158 076	55 425	55 425
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	263	189	189
Kwota świadczeń w złotych	32	121 384	46 823	46 823
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	13	12	12
Kwota świadczeń w złotych	34	79 050	160 372	160 372

UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	4	4	4
Kwota świadczeń w złotych	38	7 300	7 000	7 000
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	13	12	13
Kwota świadczeń w złotych	40	449 804	376 061	550 000
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	43	31	31
Liczba rodzin wspierających	42	2	2	4
Liczba asystentów rodziny	43	4	3	3
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	222 947	221 787	280 000

Źródło: opracowanie własne.

3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie Miasta i Gminy Sztum zadania zlecone, wynikające między innymi z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 111) czy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1297). Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności kryterium wynosi 764 zł na osobę w rodzinie. W przypadku ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć również 764 zł.

W roku Oceny zostało wydanych 1346 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów. W roku 2020 wypłacono 30 242 świadczenia na kwotę 6 554 966,62 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 340 202,94 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 93 077,28 zł.

Powyższe dane wskazują, że w roku 2020 nastąpił 3,6% wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2019. Główną przyczyną tego wzrostu jest waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1583 zł obowiązującej w 2019 r. na kwotę 1830 zł oraz ustawowa

podwyżka zasiłku pielęgnacyjnego. W okresie od 01.01.2019 r. do 31.10.2019 r. kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 184,42 zł, natomiast od 01.11.2019 r. wynosi 215,84 zł.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Realizując ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 2407) w 2020 roku wydanych zostało 308 decyzji oraz informacji dotyczących świadczenia wychowawczego. W 2020 r. wydano 86% mniej informacji oraz decyzji w sprawie świadczenia wychowawczego niż w roku 2019. Wynika to z ustawowo określonego czasookresu wyznaczonego na składanie wniosków o przyznanie przedmiotowego świadczenia, który przypadał na miesiące lipiec - październik 2019 r, a ponowny termin został ustalony na miesiące luty - czerwiec 2021 r.

W 2020 r. wypłacono 36 522 świadczenia na łączną kwotę 18 159 773,33 zł. Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w porównaniu z rokiem 2019 wzrosła o 25%. Wzrost ten jest spowodowany nowelizacją ustawy, która od 01.07.2019 r. zniósła kryterium dochodowe dla osób ubiegających się o przyznanie świadczenia wychowawczego.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 808 ze zm.) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wydał w 2020 r. 185 decyzji oraz wypłacił 2310 świadczeń na kwotę 914 569,00 zł. W porównaniu z latami poprzednimi widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń. Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dnia 30.09.2019 r. wynosiło 725,00 zł na osobę w rodzinie, w okresie od 01.10.2019 r. do 30.09.2020 r. wynosiło 800,00 zł, natomiast od 01.10.2020 r. wynosi 900,00 zł.

Ponadto od 01.10.2020 r. ustawodawca wprowadził tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę” , który pozwala na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego pomimo przekroczonego kryterium dochodowego. Świadczenie wypłaca się wówczas w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie, a kwotą o który został przekroczony dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W 2020 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie był organem właściwym dla około 173 dłużników, w tym około 65 dłużników z obcych gmin. W roku Oceny przeprowadzono 20 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 20 oświadczeń majątkowych. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, które dotyczyły 20 dłużników

alimentacyjnych. Łącznie podjęto działania nałożone ustawą w stosunku do 88 dłużników alimentacyjnych. Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zgodnie z zapisem ustawy w 2020 roku przekazywał miesięczne aktualizacje zadłużeń dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji gospodarczej, tj. KIDT, KBIG, KR D, ERIF, INFOMONITOR.

DOBRY START

W związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U 2018 r. , poz. 1061 ze zm.) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wypłacił w 2020 roku 2 079 świadczeń na łączną kwotę 623 400 zł, w tym 2 świadczenia wypłacone zostały w związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej nad dzieckiem. Przedmiotowe świadczenie przysługuje raz w roku w wysokości 300,00 zł na dziecko, bez względu na sytuację finansową rodziny. Osobami uprawnionymi do ww. świadczenia są dzieci realizujące obowiązek szkolny (bez „zerówek”) do ukończenia 20 roku życia.

DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

W 2020 roku zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.) wypłacono dodatki mieszkaniowe 314 gospodarstw domowym na łączną kwotę 742 358,00 zł. W porównaniu do roku 2019 zmniejszyła się kwota wydatkowana na ten cel o 18 811,00 zł (spadek o 2,5%), natomiast liczba odbiorców przedmiotowego wsparcia zmalała o 26 gospodarstw (spadek o 7,5%). Realizując również zadanie wynikające z ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 833 ze zm.), tj. przyznawanie i wypłata zryczałtowanych dodatków energetycznych, w 2020 roku wypłacono 46 gospodarstw domowym zryczałtowany dodatek energetyczny na łączną kwotę 5 834,00 zł. W stosunku do roku 2019 zauważalna jest utrzymująca się liczba przyznanych dodatków oraz kwota wypłat przeznaczona na ten cel.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i kwot przyznanych świadczeń w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych osobom z terenu Miasta i Gminy Sztum w latach 2019-2020 zawarte zostały w poniższej w Tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	340	314	310
Kwota świadczeń w złotych	2	761 169	742 358	735 000

DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	46	46	46
Kwota świadczeń w złotych	4	4 821	5 834	5 850

Źródło: opracowanie własne.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Wykonując zadania nałożone ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 1348 ze zm.) w 2020 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przyjął 98 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, na podstawie których wydano 241 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny oraz zamówiono 62 Karty elektroniczne. Karta Dużej Rodziny niezmiennie cieszy się dużą popularnością wśród osób posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, jak i wśród rodziców, którzy w przeszłości mieli na utrzymaniu minimum troje dzieci.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

W 2020 roku składki opłacane były za osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W roku Oceny opłacono 1448 składek dla 143 osób na łączną kwotę 67 988,00 zł, w tym dotacja z budżetu państwa stanowiła 100% tej kwoty (w 2019 roku opłacono 1523 składki dla 161 osób na łączną kwotę 65 865,84 zł). W roku oceny analogicznie spadek osób pobierających zasiłek stały spowodował zmniejszenie liczby osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnych.

TELEOPIEKA

Od miesiąca listopada 2014 roku Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. Teleopiekę zwaną również „Guzikiem Życia”. Teleopieka polega na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnością w miejscu ich zamieszkania. W 2020 roku z usługi skorzystało 11 osób. Ponadto, w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w 2020 roku mieli również możliwość skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, tzw. Telemedycyny. Usługa oferowana w ramach ww. projektu, w odróżnieniu od usługi świadczonej poza projektem, opiera się na zaawansowanej technologii, tj. na urządzeniu II generacji. Urządzenie II generacji obejmuje terminal, który umożliwia kontakt z operatorem z całodobowego Centrum Operacyjno –

Alarmowego oraz brelok i/lub opaskę z przyciskiem SOS wraz z czujnikiem upadku. W 2020 r. z Telemedycyny skorzystało 6 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2020 roku skorzystało 17 osób, tj. o 7 osób mniej w porównaniu do 2019 roku.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Od listopada 2019 r. MGOPS w Sztumie realizował program skierowany do mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w ramach resortowego Programu MRiPS „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020. Program ten był kontynuacją wsparcia w formie animatora osoby niepełnosprawnej. W 2020 r. w ramach programu wsparcie otrzymały 4 osoby niepełnosprawne. Celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych polegającego m.in. na pomocy przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Koszt realizacji Programu w 2020 r. wyniósł 26 773,20 zł i został w całości zrefundowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Dodatkowo asystentem osobistym osoby niepełnosprawnej w 2020 r. zostało objętych 5 kolejnych osób w ramach realizacji projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Koszt ww. usługi wyniósł 18 000,00 zł.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W roku 2020 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Chojnicach na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2019 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Wydawaniem oraz rozliczaniem żywności zajmowali się pracownicy socjalni. W okresie od kwietnia do lipca 2020 r. przekazano mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum łącznie 1200 paczek żywnościowych, tj. 13 854 kilogramy żywności. Asortyment stanowiły produkty żywnościowe warzywne, owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, a także cukier, olej oraz dania gotowe. MGOPS w Sztumie w roku 2020 wydał łącznie 112 skierowań dla 302 osób. Jednocześnie zakupiono ze środków własnych gminy Sztum 4 272,99 kg żywności w celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb mieszkańców w razie braku jej dostępności w okresie pandemii.

PROGRAM „WSPIERAJ SENIORA”

Od 01.10.2020 r. do 31.12.2020 r. realizowano Program pn. „Wspieraj Seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów koordynowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu Seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze i/lub środki higieny osobistej oraz załatwienie spraw urzędowych (jeżeli ich zakres nie wymaga upoważnień lub udostępnienia danych wrażliwych), wyprowadzenie psa, itp. Pomocą zostało objętych 5 seniorów. Całkowity koszt realizacji programu w 2020 r. wyniósł 2 617,18 zł, z czego kwota 523,44 zł stanowiła wkład własny.

4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Zasób instytucjonalny oznacza łączną liczbę instytucji i placówek działających w danym roku kalendarzowym na obszarze jednostki samorządu terytorialnego, utworzonych i finansowanych tylko przez tę jednostkę samorządu terytorialnego. Do zasobu instytucjonalnego na terenie Miasta i Gminy Sztum wlicza się także te instytucje i placówki, które zostały utworzone przez inne podmioty (np. organizacje pozarządowe) i są prowadzone na zasadach zlecenia zadania publicznego (także zlecenia wykonywania usług na rzecz jednostki samorządu terytorialnego). W Mieście i Gminie Sztum w 2020 roku funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. Katalog placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych Miasta i Gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można w następujących kategoriach:

- a) placówki oferujące wsparcie seniorom,
- b) placówki oferujące wsparcie osobom niepełnosprawnym,
- c) placówki oferujące wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego;
- d) punkty konsultacyjne.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

Zasób instytucjonalny oferujący wsparcie seniorów, czyli osób w wieku 60+, tworzą w szczególności:

- **Rodzinny Dom Pomocy (RDP).** Od miesiąca grudnia 2017 roku funkcjonuje na terenie Miasta i Gminy Sztum dom świadczący całodobowo usługi opiekuńcze i bytowe dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie. RDP dysponuje 8 miejscami. W 2020 roku wsparcie w formie pobytu w ww. placówce łącznie otrzymało 8 osób z terenu Miasta

i Gminy Sztum w różnych okresach czasu oraz 2 osoby z innej gminy. Natomiast roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 197 219,78 zł. W roku oceny nie odnotowano osób oczekujących na skierowanie do ww. placówki.

- **Klub Senior+ „AMATOR”.** W 2020 roku pozyskano środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 na prowadzenie Klubu Senior+ Pozyskane środki pozwoliły na stworzenie bogatej oferty zajęć dla seniorów z terenu Miasta i Gminy Sztum polegającej na alternatywnych sposobach spędzania czasu wolnego oraz pobudzeniu wśród nich aktywności społecznej i edukacyjnej. Zakres działalności Klubu został opisany w części poświęconej aktywności konkursowo-projektowej niniejszej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. W roku oceny Klub dysponował 30 miejscami oraz uczęszczało do niego łącznie 60 osób starszych. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 118 116,23 zł, z czego pozyskane środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 stanowiły 47 211,06 zł. W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 konieczne były w 2020 roku zmiany w zakresie oferowanego wsparcia oraz wdrożenie m.in. usług w formie zdalnej.
- **Dzienny Ośrodek Wsparcia.** Od marca 2014 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje Dzienny Ośrodek Wsparcia dla osób powyżej 60 roku życia, który został utworzony dzięki wsparciu finansowemu Miasta i Gminy Sztum w ramach realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, pn. „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących”. W latach 2014-2020 realizatorem ww. zadania było Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie. Seniorzy przebywający w Ośrodku uczestniczą w zajęciach zwiększających sprawność psychoruchową, rozwijają nowe pasje i zainteresowania. W 2020 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 19 osób, tj. o 4 osoby więcej względem roku 2019. Natomiast łączny koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wyniósł 235 905,11 zł. Utrzymanie liczby miejsc w placówce na tym samym poziomie możliwe było dzięki pozyskanym środkom z Unii Europejskiej na realizację projektu rozwijającego zakres usług społecznych pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum”. W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 konieczne były w 2020 roku zmiany w zakresie oferowanego wsparcia oraz wdrożenie m.in. usług w formie zdalnej.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Placówki oferujące wsparcie osobom z niepełnosprawnościami to przede wszystkim:

- **Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS).** Od 2004 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum prowadzony jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie. Jest to placówka typu A i B

przeznaczona dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób. W 2020 roku ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie skorzystało 21 osób, tj. analogicznie do 2019 roku. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2020 roku wyniósł 430 892,85 zł, tj. o 8 508,32 zł mniej. W okresie oceny w związku z pandemią COVID-19 nie wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie z planem i określonymi celami. Niezbędne było wprowadzenie nowych rozwiązań mających na celu zadbanie o bezpieczeństwo i komfort psychiczny uczestników oraz podtrzymanie wśród uczestników wartości tworzenia wspólnoty i przynależności do grupy.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

Do placówek oferujących wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego zaliczyć możemy:

- **Klub Integracji Społecznej.** W strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie Klub Integracji Społecznej działa od miesiąca czerwca 2014 roku. Został utworzony w ramach projektu pn. „Razem łatwiej – KIS Sztum”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach działalności Klubu udzielana jest pomoc osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz na rynek pracy. W roku oceny ze wsparcia skorzystało 8 osób, zaś koszt wsparcia, tj. wynagrodzenia specjalistów i organizacji warsztatów „Kreatywna integracja” wyniósł 3780,00 zł. Ponadto w ramach KIS prowadzona była grupa wsparcia.
- **Schroniska dla bezdomnych.** Na terenie Miasta i Gminy Sztum znajdują się dwa schroniska. Pierwsze z nich funkcjonuje przy Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE i jest przeznaczone dla 60 osób. Celem działalności placówki jest stworzenie kompleksowego systemu pomocy osobom w kryzysie, m.in. poprzez zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem bezdomnym mężczyznom oraz prowadzenie działań aktywizujących ich społecznie. Natomiast drugie schronisko, które przeznaczone jest dla kobiet, prowadzi Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA w Piekle. Zadaniem schroniska jest niesienie pomocy kobietom będącym w kryzysie: bezdomnym i ubogim, doświadczającym przemocy w rodzinie, starszym, niepełnosprawnym lub zagrożonym ww. problemami. Stowarzyszenie JUNONA dysponuje placówką

przeznaczoną dla 30 osób. Placówka stwarza warunki dla kobiet z dziećmi na schronienie i realizację indywidualnie dobranych programów, przy wsparciu wykwalifikowanej kadry.

W 2020 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w ramach przeprowadzonego otwartego konkursu ofert podpisał umowę ze Stowarzyszeniem Edukatorów i Terapeutów „Zaczarowani” w Gdańsku na realizację zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum”. Kwota udzielonej dotacji stanowiła 155 423,00 zł. Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla 12 osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum.

PUNKTY KONSULTACYJNE

Do punktów konsultacyjnych prowadzonych na terenie Miasta i Gminy Sztum zaliczyć możemy:

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Specjalistyczne poradnictwo udzielane jest od 1998 roku osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Korzystanie z poradnictwa nie jest uzależnione od wysokości dochodu, ponieważ świadczone jest ono bez względu na jego wysokość. W ramach Punktu Konsultacyjnego w 2020 roku świadczona była pomoc psychologa (125 porad), prawnika (97 porad), specjalisty ds. przemocy (94 porady) oraz terapeuty ds. uzależnień (240 porad) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie. Ogółem w roku 2020 ww. specjaliści udzielili 556 porad, czyli o 169 porad więcej, aniżeli w 2019 roku. Koszt prowadzenia Punktu w roku Oceny wyniósł 40 320,00 zł i finansowany był ze środków Miasta i Gminy Sztum w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** W ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie w 2018 roku utworzony został Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinie. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia rodzin” w 2020 roku w Punkcie Konsultacyjnym otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (17 porad), psychologa (17 porad), terapeuty (17 porad) oraz mediatora (10 porad). Ogółem w roku 2020 ww. specjaliści udzielili 61 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 5 625,50 zł.
- **Punkt Konsultacyjny dla Seniorów** oraz **Punkt Konsultacyjny dla Osób z Niepełnosprawnością.** W ramach projektu partnerskiego pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ –

rozwój usług społecznych w gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie utworzony został w 2018 roku Punkt Konsultacyjny dla Seniorów i Osób z Niepełnosprawnością. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia seniorów” oraz ścieżkę „Wsparcie osób z niepełnosprawnością” w 2020 roku w Punkcie otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (2 porady) i psychologa (80 porad). Ogółem w roku 2020 ww. specjaliści udzielili 82 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 12 304,00 zł.

W zakresie liczby organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie Miasta i Gminy Sztum zostały wskazane organizacje pozarządowe współpracujące z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie na rzecz poprawy sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź wykluczonych społecznie.

Szczegółowe informacje dotyczące zasobów instytucjonalnych zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	x	70	70
Liczba osób korzystających	2	x	108	101
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	x	12	14
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	x	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	x	13	13
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	x	788 694	715 542
W TYM (z wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				

Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	20	20	20
Liczba osób korzystających	8	20	21	21
Liczba osób umieszczonych	9	21	21	21
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	8	6	6
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	439 401	430 893	450 042
DZIEENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	30	35	35
Liczba osób korzystających	19	51	68	65
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	7	12	14
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	2	2	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	143 249	121 896	132 300
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	0	0
Liczba osób korzystających	24	x	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	x	0	0

Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	x	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	x	0	0
OGRZEWALNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0

MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	x	x
Liczba osób korzystających	24	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	x	x	x

W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	x	x	x
Liczba osób korzystających	28	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	x	x	x
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	7	8	5
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny	PROGNOZA
Spółdzielnie socjalne, dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba placówek	1	0	0	0
	Liczba osób korzystających / uczestników	2	0	0	0
	Kadra spółdzielni socjalnych- liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		13	11	13

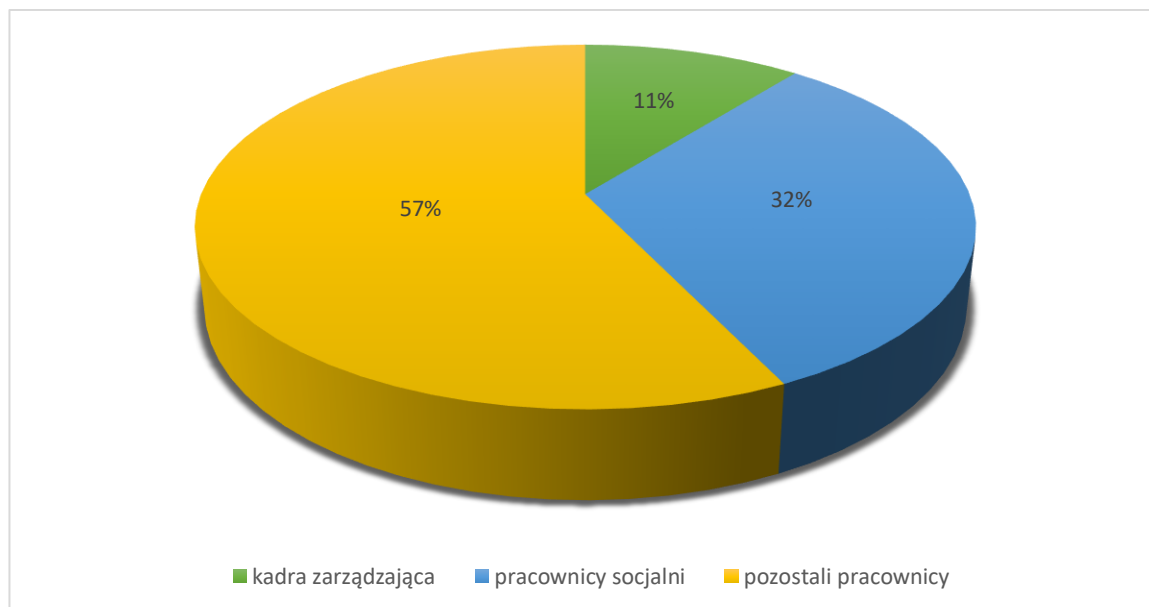
Źródło: opracowanie własne.

5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku stanowiło 30 pracowników (w tym osoby zatrudnione na zastępstwo), z czego 30 % stanowili pracownicy socjalni (9 osób). Podkreślić należy, że w niniejszej Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej zostały ujęte wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Nie wykazano natomiast osób, które podjęły pracę na podstawie umów cywilno-prawnych.

W 2020 roku skład zespołu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie stanowiło 28 osób: Dyrektor, Zastępca Dyrektora, 9 terenowych pracowników socjalnych, asystent rodziny, 6 pracowników Działu Realizacji Zadań Zleconych, 3 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, 3 pracowników Działu Finansowo-Ekonomicznego, 2 pracowników Działu Projektów, kadrowa, kierowca.

Wykres 7. Kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku.

Źródło: opracowanie własne.

Pracownicy Ośrodka w 96 % posiadają wykształcenie wyższe. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w zalecanych formach doskonalenia zawodowego (udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.), uzupełnianie wykształcenia zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami należy do obowiązków pracowników wynikających z Regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wprowadzonego Zarządzeniem Nr 021.30a.2019 Dyrektora MGOPS w Sztumie z dnia 02 października 2019 r. Ogółem w 2020 roku 29 pracowników wzięło udział w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach. Kwota poniesiona na szkolenia w 2020 roku wyniosła ogółem 13 009,00 zł.

Nadzór nad działalnością Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz nad

realizacją zadań własnych gminy sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Sztum. Natomiast całokształtem działalności i pracą Ośrodka kieruje Dyrektor. W skład struktury Ośrodka w 2020 roku wchodziły następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy:

1. Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, w którym wyodrębnione zostały 4 zespoły tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną;
2. Dział Projektów;
3. Dział Finansowo – Ekonomiczny;
4. Dział Realizacji Zadań Zleconych;
5. Samodzielne stanowiska pracy.

Zmiany w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług umożliwiła realizacja projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER. Powyższe zostało opisane w niniejszym dokumencie w części dot. „Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2020 roku zatrudnienie pomocnicze w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie stanowiły osoby zatrudnione w ramach staży. W 2020 roku w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie zatrudniona była 1 osoba w ramach stażu (w okresie od 24.06.2020 roku do 23.12.2020 roku). Stypendium stażowe wypłacane było przez Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie z siedzibą w Dzierzgoniu. W stosunku do 2019 roku zatrudnienie osób w ramach stażu nie uległo zmianie.

5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania tego Ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. Zmiana organizacyjna w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie pozwoliła na skuteczną realizację ww.zadań. Powyższe możliwe było dzięki realizowanemu w okresie marca 2018 r.- sierpień 2019 r. **projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku**

Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Natomiast od września 2019 r. do marca 2021 r. utrzymane pozostają wprowadzone zmiany w ramach trwałości projektu poprzez realizację zadań przez 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2020 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł wydatki w łącznej kwocie 33.222.634,52 zł, co stanowiło 96,3 % planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 5.566.940,15 zł (84,9 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 27.655.694,37 zł (99,0 % planu).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2018	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	29.033.372	32.934.665	34.659.976
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	29.033.372	32.934.665	34.659.976
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	29.995	29.720	41.100
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	29.995	29.720	41.100
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	250.987	236.097	278.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	250.987	236.097	278.000
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0

85203 – Ośrodki Wsparcia	9	439.401	430.893	450.042
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	439.401	430.893	450.042
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	4.618	15.045	5.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	4.618	15.045	5.000
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	65.866	66.852	70.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	65.866	66.852	70.000
85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	671.379	590.070	830.045
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	671.379	590.070	830.045
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	767.107	748.309	807.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	767.107	748.309	807.000
85216- Zasiłki stałe	19	775.431	773.637	790.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	775.431	773.637	790.000
85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	x	x	x
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	x	x	x
85219 – Ośrodek Pomocy Społecznej	23	1.535.694	1.633.918	1.874.636
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	1.535.694	1.633.918	1.874.636
85220- Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	516.879	606.495	706.808
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	516.879	606.495	706.808
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	180.146	119.707	174.500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	180.146	119.707	174.500
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0

W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	63.591	198.173	127.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	63.591	198.173	127.000
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	218.016	112.542	416.554
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	218.016	112.542	416.554
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	14.692.003	18.289.027	18.240.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	14.692.003	18.289.027	18.240.000
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	7.805.543	8.084.728	8.776.545
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	7.805.543	8.084.728	8.776.545

85504 – Wspieranie rodziny	57	715.275	684.587	668.746
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	715.275	684.587	668.746
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	85.545	85.134	110.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	85.545	85.134	110.000
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	137.402	136.654	180.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	137.402	136.654	180.000
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	78.494	93.077	114.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	78.494	93.077	114.000
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Poza wydatkami wskazanymi w powyższym zestawieniu tabelarycznym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł w 2020 roku również wydatki w ramach Działu 855-85503 (KDR) w kwocie 799,00 zł, Działu 855-85595 (pozostała działalność) w kwocie 286.078 zł oraz Działu 851-85195 (ochrona zdrowia) w kwocie 1.092 zł, tj. w łącznej kwocie 287.969 zł.

7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym w roku Oceny zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.

W okresie od października 2013 r. do września 2015 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował projekt pn. **„Większe perspektywy, pewny sukces. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście i Gminie Sztum”** w ramach działania 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - elnclusion”, Oś priorytetowa 8. Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Głównym celem projektu było przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Na realizację projektu pozyskano ogółem 763 871,53 zł ze środków unijnych. W związku z obowiązkiem utrzymania wskaźników rezultatu, od października 2015 r. rozpoczęto okres trwałości projektu wynoszący 5 lat od zakończenia jego realizacji, tj. do dnia 30.09.2020 r. Zgodnie z powyższym do 30.09.2020 r. zapewniony został dostęp do Internetu szerokopasmowego wraz z dostawą i montażem sprzętu sieciowego dla 120 zestawów komputerowych w 45 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 15 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum) oraz usługa serwisu sprzętu komputerowego dla 129 zestawów komputerowych w 47 lokalizacjach (30 gospodarstw domowych i 17 jednostek podległych Miastu i Gminie Sztum). Po zakończeniu okresu trwałości wszystkie komputery zostały przekazane na własność ich dotychczasowym użytkownikom.

Krokiem w kierunku wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich integracji ze społecznością lokalną była realizacja zadania pn. **„JESTEŚMY niewIDZIALNI WŚRÓD WAS II”**. W ramach zadania zorganizowano m.in. zajęcia z elementami alpakoterapii oraz cykl warsztatów „Zmysły i pomysły” dla uczestników ŚDS w Czerninie oraz uczniów SOSW w Uśnicach. Kontynuowano także cieszące się zainteresowaniem w poprzednich latach warsztaty dla opiekunów osób z niepełnosprawnością umysłową oraz zaburzeniami psychicznymi, a także organizowano spotkania w ramach grupy wsparcia „MAMY MOC”. W ramach zadania nagrany został również SPOT promujący tolerancję względem osób z zaburzeniami psychicznymi, a także audiowizualny materiał prelekcji pn. „W zdrowym duchu zdrowe ciało” promujący zdrowie psychiczne. Całkowita wartość zadania wyniosła 56 916,99 zł, z czego 12 216,35 zł stanowił wkład własny.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od lipca do grudnia 2020 r. realizował projekt w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. **„Sztum przeciwko przemocy w rodzinie”**, na który otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Ośłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2020. Całkowita wartość zadania wynosiła 15.044,00 zł, z czego 5.000,00 zł stanowił wkład własny. Główne działania projektu polegały na: sporządzeniu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie, utworzeniu Mobilnego Punktu Konsultacyjnego, spotkaniach terapeutycznych skierowanych do osób doznających przemocy - grupa wsparcia oraz stosujących przemoc - spotkania indywidualne, przeprowadzeniu trzech pogadarek dla osób starszych i niepełnosprawnych o tematyce przemocy w rodzinie oraz zorganizowaniu superwizji dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w Sztumie.

Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. **„Koperta Życia”**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu i jest łatwo dostępne. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2020 r. wydanych zostało łącznie 215 pakietów.

W 2020 roku po raz kolejny pozyskano środki w ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. **„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020**. Dzięki realizowanemu zadaniu rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności otrzymali bezpłatne wsparcie w codziennym trudzie sprawowania opieki w formie pobytu całodobowego w ośrodku wsparcia. Wsparciem w 2020 r. objęte zostały 4 osoby. Koszt realizacji Programu wyniósł 29 040,00 zł, z czego dofinansowanie ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych stanowiło kwotę 10 880,64 zł, zaś wkład własny Miasta i Gminy Sztum – 2 736,00 zł.

W ramach resortowego Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej - **„Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” - edycja 2020** wsparcie skierowano do 6 mieszkańców z terenu Miasta i Gminy Sztum. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowano w okresie od października 2020 roku do grudnia 2020 roku. W ramach zadania objęto wsparciem osoby do 75 roku życia ze

znacznym stopniem niepełnosprawności w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Uczestnicy nie ponieśli żadnych kosztów związanych z udziałem w Programie. Wsparcie zrealizowano w łącznym wymiarze 540 godzin, na łączną kwotę 24 958,80 zł, z czego wkład własny wynosił 50%, tj. 12 479,40 zł.

Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. „**Kawa dla seniora**”. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2020 r. z zaproszenia skorzystało 215 osób.

W 2017 r. Sztumskie Centrum Kultury w imieniu Miasta i Gminy Sztum pozyskało środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 na utworzenie **Klubu Senior+ „AMATOR”**. Pozyskane środki pozwoliły na adaptację pomieszczeń w Sztumskim Centrum Kultury na miejsce, w którym sztumscy seniorzy mogą aktywnie spędzać czas oraz dysponując wyposażonym zapleczem (z pomocą merytoryczną animatorów) organizować swój czas wolny. W 2020 roku pozyskano również środki finansowe na wsparcie realizacji oferty Klubu Senior+ „Amator”. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. W zaadaptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. zajęcia artystyczno-manualne, muzyczno – teatralne, fotografii cyfrowej i filmowania oraz nauka języków obcych. Zorganizowane zostały także wykłady o zróżnicowanej tematyce, a także zajęcia ruchowe. Z powodu pandemii wywołanej rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 wywoływanej wirusem SARS-CoV-2 większość zadań w roku 2020 odbywała się w formie zdalnej. Pracownicy Klubu utrzymywali także stały kontakt telefoniczny z uczestnikami oferując im wsparcie psychiczne i monitorując ich bieżące potrzeby. Działalność Klubu Senior + została zawieszona poleceniem wojewody pomorskiego w okresie od dnia 12.03.2020 r. do dnia 30.06.2020 r. oraz od dnia 27.10.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. Całkowita wartość zadania wyniosła 118 116,23 zł, z czego kwota 47 211,06 zł stanowiła kwotę dotacji.

W 2018 r. podpisana została umowa na realizację partnerskiego projektu pn. „**RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum**” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi społeczne, Poddziałania

6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum, w imieniu którego działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, a Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” i Spółdzielnią Socjalną „Iskra” pozwoliło na objęcie kompleksowym wsparciem 158 zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osób z terenu Miasta i Gminy Sztum. W okresie od kwietnia 2018 r. do września 2020 r. rodziny, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami miały możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza usług, co pozwoliło na zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych. Rodzinom w ramach projektu oferowane jest wsparcie w formie m.in. punktu konsultacyjnego, warsztatów dla rodziców, asystenta rodziny, animatora społecznego, rodziny wspierającej, półkolonii dla dzieci. W ramach projektu zwiększona została liczba miejsc pobytu w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie, a obecnym uczestnikom ww. ośrodka zwiększony został zakres wsparcia. Seniorzy zostali objęci także kompleksowym wsparciem w środowisku w formie usług opiekuńczych oraz usług Telemedycyny, natomiast osoby z niepełnosprawnościami objęte zostały wsparciem asystenta osobistego, a także wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych. Jednocześnie seniorzy i osoby niepełnosprawne miały możliwość skorzystania z wolontariatu, a także indywidualnych porad w punkcie konsultacyjnym. W ramach projektu zrealizowane zostały szkolenia dla opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych oraz osób opiekujących się osobami niesamodzielnymi na potrzeby opieki, a także opieka wytchnieniowa dla opiekunów. W 2020 r. wsparciem objętych zostało łącznie 80 osób. Całkowita wartość projektu wyniosła 1 332 899,83 zł, z czego wkład własny stanowi 66 644,99 zł. W 2020 roku wydatkowano kwotę 71 464,10 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 71 056,00 zł.

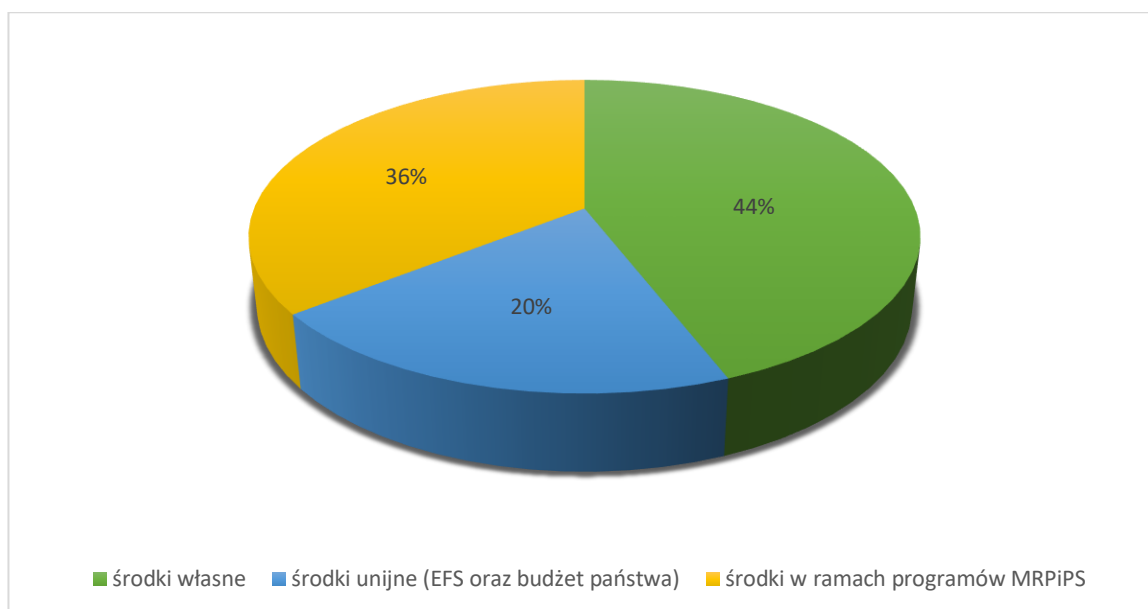
Ponadto, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od marca 2018 r. do sierpnia 2019 r. realizował projekt pn. **„Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś 35 priorytetowa: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt został opisany w niniejszym dokumencie w części dot. „Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

W miesiącu grudniu 2020 roku rozpoczęto realizację partnerskiego projektu pn. **„Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „DAR SERCA” oraz Spółdzielnią Socjalną „ISKRA” pozwoli na objęcie kompleksowym wsparciem 74 osób z terenu Miasta i Gminy Sztum. W okresie od grudnia 2020 r. do stycznia 2023 r. rodziny, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami skorzystają z szerokiego wachlarza usług, co pozwoliło na zwiększenie liczby trwałych miejsc świadczenia usług społecznych.

Efektom realizowanych w 2020 roku ww. projektów i przedsięwzięć było objęcie wsparciem około 795 osób, na co wydatkowanych zostało 351 349,12 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (56% wydatków na realizację przedmiotowych działań).

Wykres. 8. Udział środków finansowych w realizowanych projektach i przedsięwzięciach na rzecz mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2020 roku.

Źródło: opracowanie własne.

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2020 roku MGOPS w Sztumie udzielił mniej dotacji organizacjom pozarządowym w porównaniu do roku 2019 r. Powyższe spowodowane

było obostrzeniami oraz działaniami podejmowanymi w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19. W roku Oceny nie odbywały się również imprezy integrujące lokalne środowiska.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 131 875,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu Dziennego Ośrodka Wsparcia w Czerninie dla 10 osób starszych w okresie od 01.01.2020 r. do 31.08.2020 r. oraz 15 osób starszych w okresie od 01.09.2020 r. do 31.12.2020 r. zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Sztum. Celem zadania było podniesienie jakości i różnorodności usług społecznych dla osób powyżej 60 roku życia, czego rezultatem była poprawa jakości życia tych osób. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 w 2020 roku zajęcia w DOW zostały dostosowane do panujących warunków epidemiologicznych, odbywały się hybrydowo lub okresowo działalność Ośrodka była zawieszona. W okresie zawieszenia działalności stacjonarnej uczestnikom dostarczane były do miejsca zamieszkania ciepłe posiłki, materiały dydaktyczne do prac manualnych, organizowano także konkursy plastyczne, prowadzono rozmowy telefoniczne lub z wykorzystaniem mediów społecznościowych.
2. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania - „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 151 832,00 zł. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym. Ze wsparcia w 2020 r. skorzystało 14 osób.
3. Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 430 892,85 zł. Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie jest zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. Ponadto rezultatem podejmowanych działań względem osób z zaburzeniami psychicznymi jest zapobieganie ich izolacji społecznej i dyskryminacji,

rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień, a także wzrost stopnia ich samodzielności i zaradności życiowej. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i czasowy zawieszeniem zajęć stacjonarnych w placówce niezbędne było wprowadzenie nowych elastycznych form wsparcia.

4. Stowarzyszenie Edukatorów i Terapeutów „Zaczarowani” w Gdańsku- nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 155 423,00 zł, która została w całości wykorzystana. Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum.
5. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi – nazwa zadania „Zdrowo i wesoło” – kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania wyniosła 2 000,00 zł. Zadanie zostało zrealizowane w okresie od 01.11.2020 r. do 31.12.2020 r. i polegało na zorganizowaniu czasu wolnego pensjonariuszom Rodzinnego Domu Pomocy w Postolinie. W ramach zadania przeprowadzono warsztaty terapii zajęciowej w zakresie plastycznym, dekoracyjnym oraz kulinarnym dla 8 osób.
6. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI”- nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR”- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 127 000,00 zł, kwota wykorzystana 118 116,23 zł. Zadanie polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polega na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras w Lublinie – nazwa zadania Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub ubogich z terenu Miasta i Gminy Sztum z realizacją programu profilaktyki uzależnień i przemocy - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 30.000,00 zł. Celem głównym zadania było kształtowanie osobowości i wspieranie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka oraz przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym, w tym profilaktyka uzależnień

i przemocy. Ponadto realizacja ww. zadania miała na celu ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie kompetencji interpersonalnych.

2. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, wyniosła 12 000,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 8 500,00 zł. W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało dwa wyjazdy, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. Rezultatem działania było zorganizowanie następujących działań: wyjazd terapeutyczno-integracyjny do miejscowości Przebrno i Ocypel dla osób uzależnionych i ich rodzin. Stowarzyszenie również otrzymane środki przeznaczyło na prowadzenie Klubu Abstynenta – miejsce spotkań osób uzależnionych i współuzależnionych, gdzie odbywają się różnego rodzaju rozmowy oraz spotkania z udziałem terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu. We wszystkich działaniach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2020 roku udział wzięło 50 osób. Część zadań zaplanowanych do realizacji z uwagi na pandemię COVID-19 nie zostało zrealizowanych tj. spotkanie opłatkowe oraz zabawa andrzejkowa, zaś środki przeznaczone na te zadania zostały zwrócone.
3. Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 40 osób.
4. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji wyniosła 3 000,00 zł. Z uwagi na pandemię COVID-19 Stowarzyszenie nie zrealizowało zadania i środki przeznaczone na zadanie zostały zwrócone.
5. Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2014-2004) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 44 200,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla 260 dzieci

i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte w zakresie podniesienia poziomu sprawności zdrowotnej i umysłowej dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych, a także promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci, zapobieganie agresji i przemocy oraz zwiększenie wiedzy dot. uzależnień i przemocy.

6. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2014-2004) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Miasta Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 800,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. W turniejach wzięło udział 210 osób, natomiast w pozostałych zadaniach udział wzięło 250 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez rozwój sprawności fizycznej, naukę koleżeństwa oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
7. Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w wieku od 6 roku życia do 16 roku życia (roczniki 2014-2004) z wykorzystaniem bazy sportowej na terenie Gminy Sztum poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów w piłkę nożną, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Sztum. Ponadto zorganizowano półkolonie i dzień z piłką. W ww. zajęciach udział wzięło 120 osób. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, zwiększenie wiedzy uczestników na temat wpływu alkoholu na zdrowie oraz zapoznanie uczestników z pojęciami alkoholu, przemocy i środków psychoaktywnych. Spotkania profilaktyczne odbywały się w formie pogadarek i rozmów indywidualnych.
8. Regionalne Stowarzyszenie Prometeusz Zajezierze - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 140,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami planszowymi, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami plenerowymi, warsztaty twórczości, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z uczestnictwem w sesjach PRG, mobilna biblioteka gier w czasie pandemii, organizacja Dnia Gier Planszowych. Zakładane cele i rezultaty zostały

osiągnięte m.in. upowszechniono zdrowy styl życia wolny od przemocy i uzależnień, dzieci i młodzież uczestniczyli w różnych formach aktywności społecznej, zwiększono wiedzę i umiejętności w radzeniu sobie z problemami uzależnienia. W zajęciach wzięło udział 60 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

9. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 360,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu Dnia z piłką. Podczas realizacji zadania została przeprowadzona pogadanka nt. uzależnień oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Zakładane cele i rezultaty zostały osiągnięte tj. wzrost wiedzy na temat uzależnień, radzenie sobie ze stresem oraz emocjami, aktywne spędzanie czasu. W zajęciach wzięło udział 80 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.

10. Stowarzyszenie Monar w Malborku – nazwa zadania Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne poprzez poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią oraz uzależnionych od narkotyków i alkoholu, a także dla ich rodzin. Prowadzone były również spotkania grupowe dla osób uzależnionych/eksperymentujących z narkotykami i alkoholem i współuzależnionych. W spotkaniach indywidualnych wzięło udział 36 osób, natomiast w spotkaniach grupowych 21. Zakładane rezultaty zostały osiągnięte tj. zmniejszyła się liczba osób eksperymentujących/zażywających, zmniejszyła się liczba osób uzależnionych, zmniejszyła się ilość problemów narkotykowych na terenie miasta i gminy Sztum, wszystkie osoby uczestniczące w terapii podjęły pracę zarobkową, zwiększyła się świadomości zagrożeń związanych z zażywaniem środków, odurzających lub substancji psychotropowych osoby uczestniczące w programie zdobyły umiejętności psychologiczne oraz społeczne, pomagające w ich rozwoju i życiu bez środków odurzających.

Ponadto na terenie Miasta i Gminy Sztum działa od 2013 roku **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie**, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani. W skład Komisji wchodzi 5 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie czy Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie.

W roku Oceny odbyło się 88 posiedzeń (12 spotkań więcej względem 2019 roku), w tym 19 posiedzeń grupowych. Na 69 posiedzeniach Komisji w 2020 roku uczestniczyło 36 osób na 49 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu.

Natomiast od 2016 roku na terenie Miasta i Gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2020 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto Zespół powołuje grupy robocze w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiali się sprawcy, jak i ofiary przemocy. W roku Oceny w 232 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2020 roku wszczęto 76 procedur „Niebieskie Karty” (wartość tożsama z 2019 rokiem), zaś zakończono 65.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w miesiącu lutym 2020 r. zrealizował **akcję informacyjną o nazwie „OTWARTE DRZWI”**. Akcja zrealizowana została w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw. Celem akcji „OTWARTE DRZWI” było zwiększenie dostępności oferty specjalistycznej pomocy osobom/rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej. Dyżury w ramach ww. akcji pełnili pracownicy oraz psycholog MGOPS.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 r. przeprowadził dwa **konkursy dot. tematyki przemocy w rodzinie**. Konkurs plastyczny pn. „Stop przemocy”, który został skierowany do uczniów szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Sztum. Konkurs został ogłoszony w związku z przypadającym w dniu 2 października Międzynarodowym Dniem bez Przemocy. Celem konkursu było m.in. podnoszenie świadomości i wrażliwości dzieci oraz młodzieży na temat negatywnych konsekwencji wynikających ze stosowania i doświadczania przemocy, jak również rozwijanie umiejętności artystycznych, twórczych dzieci i młodzieży. Natomiast tematem konkursu na wykonanie filmu/spotu było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pokazanie konstruktywnego i modelowego sposobu rozwiązania problemu. Konkurs został skierowany do uczniów szkół z terenu Miasta i Gminy Sztum. Konkurs zorganizowany został w ramach Międzynarodowego Dnia bez Przemocy, Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci oraz Międzynarodowego Dnia Eliminacji Przemocy wobec Kobiet.

Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2020 r. ubrani w żółte koszulki z napisem „**Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS**” włączyli się w akcję Światowego Dnia FAS, która organizowana jest zawsze w dziewiątym dniu dziewiątego miesiąca każdego roku. Z uwagi na działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19 nie przeprowadzono w tym roku pogadanek czy spotkań edukacyjnych dot. konsekwencji spożywania alkoholu w ciąży, jednakże przekazano do placówek oświatowych z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz Szpitala Polskiego w Sztumie profilaktyczne materiały edukacyjne.

W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 w 2020 roku nie była możliwa realizacja wszystkich zaplanowanych działań mających na celu profilaktykę zdrowego trybu życia, w tym m.in. Sztumskiego Spotkania Profilaktycznego – Krokusy”, akcji Sztumski Głos Profilaktyki oraz Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy.

WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok pokazuje, iż pomimo spadku liczby świadczeniobiorców, osoby i rodziny z terenu Miasta i Gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia odpowiadającego na złożoność dotyczących ich problemów i trudności. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia pozwalającego z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum, a z drugiej na ich usamodzielnianie w codziennym funkcjonowaniu.

Do najważniejszych wniosków wynikających ze sporządzonej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok należą:

- Dokonana analiza **struktury demograficznej Miasta i Gminy Sztum** jednoznacznie wskazuje na spadek liczby mieszkańców o 2,5%. W 2020 roku kobiety stanowiły 51% populacji, zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 49%. Mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większość w stosunku do populacji kobiet. Natomiast prawie dwukrotną przewagę osób w wieku poprodukcyjnym stanowią kobiety, co wyraźnie wskazuje na ich długowieczność. Ponadto należy podkreślić, iż z roku na rok

wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 3% względem 2019 roku) oraz w 2020 roku nastąpił również znaczny spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Biorąc pod uwagę postępujący proces starzenia się społeczeństwa należy podjąć działania zmierzające do poszerzenia i zwiększenia katalogu pomocy udzielanej seniorom, w szczególności kobietom.

- W Mieście i Gminie Sztum w 2020 roku przyznano świadczenia 614 osobom. **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2020 roku przyznano 403 rodzinom, które liczyły 875 osób. Aż 52% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale (w 2019 r. odsetek ten stanowił 40%). Jednocześnie w 2020 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało prawie 58% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej 45%. W związku z dominującą liczbą osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej oraz mając na uwadze przesłanki jej udzielania (tj. ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność) należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc materialną i niematerialną kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- W 2020 roku **najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. W porównaniu do 2019 r. długotrwała lub ciężka choroba awansowała na drugie miejsce w rankingu, zajmując miejsce niepełnosprawności. Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Powyższe skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa, które boryka się z problemami zdrowotnymi. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2020 roku (analogicznie do roku 2019) była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych.
- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2020 roku usługi opiekuńcze zapewniono 48 osobom (o 8 osób mniej w porównaniu do 2019 roku), zaś ich koszt w porównaniu do 2019 roku spadł o 12%. Natomiast w zakresie przyznawanych specjalistycznych usług opiekuńczych nastąpił wzrost udzielanego świadczenia (wzrost liczby osób korzystających o 1 przy jednoczesnym spadku wydatków o 13 %). Ponadto w 2020 roku realizowano wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którym objęto o 3 osoby więcej w porównaniu do 2019 roku. Powyższe oraz znaczne zmiany demograficzne wskazują na konieczność dalszego

zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania, w szczególności w zakresie wsparcia specjalistycznego.

- W okresie sprawozdawczym nastąpił znaczny wzrost wsparcia w formie **pracy socjalnej**. W 2020 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 372 rodzinom z terenu Miasta i Gminy Sztum (o prawie 43% więcej aniżeli w roku 2019). Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 275 rodzin, co stanowi prawie 74% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej i odsetek ten jest wyższy w porównaniu do roku 2019 o 129% (w 2019 roku wyłącznie pracą socjalną objęto 120 rodzin). Powyższe potwierdza, iż osoby zgłaszające się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w dużej mierze wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów, które nie jest powiązane z udzieleniem świadczeń w formie pieniężnej lub niepieniężnej.
- W 2020 roku przyznano łącznie 355 **świadczeń w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o prawie 2% mniej w stosunku do 2019 roku). Przedstawiona w Ocenie analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2020 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zakup ciepłego posiłku oraz artykułów spożywczych. Natomiast pomoc w formie zasiłków stałych objęła w zdecydowanej większości osoby samotnie gospodarujące (76%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2020 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Prognozy wskazują, iż zabezpieczenie w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych i okresowych powinno pozostać na tożsamym poziomie.
- **Wsparciem w formie niepieniężnej** w 2020 roku objęto łącznie 277 osób, tj. o 20% mniej w stosunku do 2019 roku. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (71% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (95%). Spadek liczby przyznanych świadczeń w formie posiłków skorelowany jest z podejmowanymi działaniami mającymi na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19, tj. zamknięciem placówek oświatowych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny czy rodziny wspierającej. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy, tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Narastające problemy w rodzinach, w tym związane również ze zdalnym

nauczaniem i brakiem zabezpieczenia potrzeb dzieci poza domem, w znacznym stopniu wpływa na konieczność intensyfikacji pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. Powyższe potwierdza również wzrost liczby dzieci, które zabezpieczone zostają w pieczy zastępczej.

- W 2020 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zlecone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia „Dobry start” oraz funduszu alimentacyjnego. W roku Oceny nastąpił 3,6% wzrost wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2019. Główną przyczyną tego wzrostu jest waloryzacja świadczenia pielęgnacyjnego z kwoty 1583 zł obowiązującej w 2019 r. na kwotę 1830 zł oraz ustawowa podwyżka zasiłku pielęgnacyjnego. Natomiast kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych 500+ w porównaniu z rokiem 2019 również wzrosła o 25%. W przeciwieństwie do powyższego widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców Miasta i Gminy Sztum w 2020 roku podejmowano szereg **innowacyjnych działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania**. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia czy bezpieczeństwa w roku Oceny skorzystało 17 osób, w tym 6 osób skorzystało z nowoczesnego urządzenia II generacji. Ponadto w 2020 roku nadal realizowano innowacyjną formę wsparcia w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, z której skorzystało 9 osób. Dokonane analizy oraz prognozy wskazują na zapotrzebowanie wśród lokalnej społeczności na usługi w zakresie asystentury. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz zabezpieczenia w tym zakresie środków finansowych.
- W związku z zagrożeniami związanymi z rozprzestrzenianiem się w 2020 r. choroby zakaźnej COVID-19 MGOPS w Sztumie podejmował **dodatkowe działania** w celu zapobiegania i minimalizowania negatywnych skutków pandemii. Jednym z działań była realizacja Programu „Wspieraj seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów, dzięki któremu osoby w wieku powyżej 70 roku życia uzyskały niezbędną pomoc, m.in. w formie zakupu niezbędnych produktów lub wykupieniu recepty. Ponadto na podstawie umowy z Bankiem Żywności w Chojnicach zapewniono wsparcie 302 osobom najbardziej potrzebującym w formie artykułów żywnościowych (13 854 kg) w ramach PO PŻ Podprogram 2019 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Jednocześnie zakupiono ze środków własnych gminy Sztum 4 272,99 kg

żywności w celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb mieszkańców w razie braku jej dostępności w okresie pandemii. Zarówno wsparcie w formie zakupów, jak i rozdysponowanie żywności dla ww. rodzin realizowane było przez pracowników MGOPS w Sztumie.

- W Mieście i Gminie Sztum w roku 2020 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej (analogicznie do 2019 roku). W katalog placówek funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodzi placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana Ocena wykazała, iż posiadane zasoby instytucjonalne pozwolą w 2021 roku w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Sztum.
- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** stanowi 28 pracowników, z czego 32 % stanowili pracownicy socjalni. Podlegające ciągłym zmianom prawo, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób nieustannego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwia każdemu pracownikowi rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe.
- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2020 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Sztum. Efektem realizowanych **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem około 795 osób, na co wydatkowanych zostało 351 349,12 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (56 % ogólnych wydatków).
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę na zasadzie partnerstwa**, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2020 roku współpracy jest szeroki katalog

wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnoprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2020 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowego trybu życia.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Szczególnie istotne jest dalsze rozwijanie wachlarza wsparcia świadczonego przez specjalistów w miejscu zamieszkania, a także podejmowanie innowacyjnych działań zmierzających do usamodzielniania, nie zaś do uzależniania mieszkańców Miasta i Gminy Sztum od systemu pomocy społecznej.

Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok w dalszym ciągu wskazuje na zmieniającą się w ostatnich latach grupę odbiorców wsparcia i pomocy społecznej. Z uwagi na wzrastającą liczbę osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych konieczna jest intensyfikacja działań w zakresie rozwoju ich potencjału, zainteresowań i motywowanie do samorealizacji. Mając na względzie powyższe, przy planowaniu budżetu na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, należy zwrócić szczególną uwagę na rozwój i wprowadzanie nowych form aktywizacji osób powyżej 60 roku życia, wzrost nakładów na usługi w miejscu zamieszkania oraz potrzebę zapewnienia całodobowej opieki osobom jej wymagającym. Jednocześnie należy kontynuować wsparcie na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, które pozwoli im na prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a także na pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych. Natomiast nowym wyzwaniem, przed którym również staje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, jest wsparcie opiekunów faktycznych w sprawowaniu opieki nad osobami z niepełnosprawnościami oraz rosnąca liczba rodziców wymagających wsparcia w prawidłowym wypełnianiu obowiązków rodzicielskich.

Realia dotychczas świadczonej pomocy i wsparcia zostały zweryfikowane w trudnej dla wszystkich sytuacji związanej z rozprzestrzenieniem się choroby zakaźnej COVID-19, co stanowiło wyzwanie również w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu pomocy społecznej. MGOPS w Sztumie wdrożył nowe rozwiązania, które pozwoliły zabezpieczyć potrzeby osób i rodzin najbardziej potrzebujących. Wyzwaniem, któremu należało sprostać, było również zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom udzielającym wsparcia, zmiana systemu pracy, wzmocnienie metod i

narzędzi pracy socjalnej. Dzięki podjętym działaniom, modyfikacji dotychczasowego systemu pracy i wdrożeniu dodatkowych form wsparcia MGOPS w Sztumie zrealizował założone cele. Powyższe pokazuje, iż Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wychodzi naprzeciw wyzwaniom i zmianom w zakresie polityki społecznej oraz dąży do ciągłego podnoszenia jakości świadczonej pracy, także w trudnym czasie pandemii.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej sporządzona za 2020 rok odzwierciedla działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. W 2021 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.